



SAMENWERKINGSVERBAND AMSTELLAND EN DE MEERLANDEN

Ondersteuningsplan 2022-2026

‘Ontwikkeling voor ieder kind mogelijk maken’

besluitversie, november 2021





Opgesteld door:	Frans Jordaan (directeur-bestuurder)
Redactie/eindredactie:	Huis Communicatie
Instemming OPR op:	..
Instemming RvT op:	..
Gepasseerd in OOGO op:	..
Bestuurlijk vastgesteld op:	..



Inhoudsopgave

Dit is SWVAM	4
Over dit Ondersteuningsplan	4
1. Dit vinden we – onze drijfveren	5
2. Dit ervaren we – evaluatie, urgenties en vraagstukken	7
3. Dit beloven we – ambitie en focusgebieden	9
4. Dit willen we – ons strategisch beleid	16
5. Zo werken we – onze structuur en afspraken	26
6. Afkortingen en begrippen	29
7. Bijlagen	31



Dit is SWVAM

SWVAM is het samenwerkingsverband 2709 Amstelland en de Meerlanden. Het samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs heeft als werkgebied de Amstellandgemeentes (Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn) en de Meerlanden (gemeente Haarlemmermeer). Een overzicht van de besturen en scholen is te vinden op [onze website](#).



Over dit Ondersteuningsplan

Vanuit SWVAM geven we uitvoering aan Passend Onderwijs. Hiermee zorgen we ervoor dat leerlingen zonder onderbrekingen hun schoolcarrière kunnen doorlopen. Hoe we dat doen en welke keuzes we maken, beschrijven we in dit Ondersteuningsplan 2022-2026. Het Ondersteuningsplan is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de verschillende netwerken, de Ondersteuningsplanraad en de Raad van Toezicht van SWVAM. Alles over SWVAM is te lezen op onze website www.swvam.nl. In dit plan staat een aantal afkortingen en begrippen. Deze hebben een link naar de verklarende lijst met afkortingen en begrippen achter in dit plan.



1. Dit vinden we – onze drijfveren

Elke dag zetten we ons in om kinderen en jongeren wegwijs te maken in hun eigen leven en in de maatschappij. We doen dat doordacht en zorgvuldig, met publiek geld. Dit zijn onze drijfveren:

Overtuiging

We geloven onvoorwaardelijk dat ieder kind zich wil ontwikkelen. Iedere ouder wil zijn kind daarbij helpen. En elke school wil leerlingen stimuleren en ondersteunen in hun groeiproces. Kortom: kinderen, ouders en scholen zijn in onze overtuiging allemaal gericht op ontwikkeling. Als je je ontwikkelt, leer je. En als je leert, ontwikkel je je. Daarom gaan leren en ontwikkelen altijd samen.

Maatschappelijke opdracht

Leren en ontwikkelen gaan samen, maar dit gaat niet altijd vanzelf. Er zijn jongeren die hier moeizaam toe komen, ook als zij voldoende capaciteiten hebben. Dit leidt vaak tot onmacht bij henzelf, hun ouders en leraren. Voor hen hebben wij de opdracht om:

- Te onderzoeken waardoor het soms moeizaam gaat.
- Hen zo te ondersteunen dat zij hun eigen ontwikkelingsmogelijkheden kunnen waarmaken.
- Hen wegwijs te maken in de maatschappij.

Passend Onderwijs is er niet alleen voor jongeren die moeizaam tot leren en ontwikkelen komen. Alle jongeren profiteren ervan als de docenten en de ondersteuners in het onderwijs begrijpen wat zij nodig hebben en dat vakkundig in en buiten de klas organiseren. Voor alle leerlingen hebben wij daarom de opdracht om:

- Omstandigheden te scheppen waarbinnen optimale ontwikkeling mogelijk is, zodat onze leerlingen zonder onderbrekingen en op hun niveau kunnen uitstromen naar passend vervolgonderwijs.

Deze maatschappelijke opdracht geeft ons werk legitimiteit. Via dit Ondersteuningsplan maken we zichtbaar hoe we de publieke waarde van onze opdracht en de doelmatige inzet van de middelen verwezenlijken.

Gezamenlijkheid

Wij, dat zijn leerlingen, ouders, scholen, schoolbesturen, gemeenten, netwerkpartners én het samenwerkingsverband SWVAM. Onze rollen verschillen, ons belang is hetzelfde: er met elkaar voor zorgen dat de opdracht slaagt. Ieder kind moet zijn eigen ontwikkelingsmogelijkheden kunnen waarmaken. Als leerlingen, ouders en docenten dat ervaren, dan is onze missie geslaagd. Daarom luidt ons motto: **Ontwikkeling voor ieder kind mogelijk maken!**

Kernwaarden

Onze kernwaarden verbinden, vertrouwen en verantwoord en sluiten hierbij aan.

Verbinden: Het samenwerkingsverband brengt mensen bij elkaar.

Vertrouwen: De samenwerking binnen het schoolmodel is gebaseerd op vertrouwen.

Verantwoorden: Over de opbrengsten en de inzet van de middelen leggen we doorlopend verantwoording af.

Schoolmodel

In onze visie gaan we uit van het schoolmodel: onderwijs en ondersteuning geven we zoveel mogelijk op de school van de leerling.



Voor een beperkt aantal leerlingen zullen passende alternatieven beschikbaar moeten zijn binnen ons dekkend aanbod. Cruciaal hierin is de afstemming met de gemeenten. Om tot een goed dekkend aanbod te komen is het van belang dat Passend Onderwijs, het Jeugdbeleid en het Jeugdzorgbeleid elkaar aanvullen en versterken.



2. Dit ervaren we – evaluatie, urgenties en vraagstukken

Voordat we kunnen bepalen waar we de komende jaren op inzetten, kijken we terug. We evalueren de voorbije jaren en zetten we de urgenties en vraagstukken van dit moment op een rij.

Onze uitgangspositie in 2022

Als we terugkijken op de speerpunten uit de planperiode 2018-2022 zien we de volgende resultaten:

- Op vrijwel alle scholen zijn trajectvoorzieningen ingericht. Ze zijn een vaste waarde geworden in de basisondersteuning. De trajectvoorzieningen zijn dagelijks open voor ondersteuning aan leerlingen. Veel zorgteams doen hun werk vanuit de trajectvoorzieningen.
- Het [handelingsgericht werken \(HGW\)](#) vanuit een [Ontwikkelingsperspectiefplan \(OPP\)](#) is op alle scholen bekend en in ontwikkeling. In veel situaties wordt er in meer of mindere mate volgens de HGW-cyclus gewerkt.
- Op alle scholen is een duidelijke ondersteuningsstructuur ingericht. Dit is een vaste waarde in de basisondersteuning. Er wordt veel samengewerkt in netwerken.
- Het volgen van en anticiperen op langdurig verzuim is een vaste waarde geworden. Via de regionale werkagenda en het implementeren van het interventiemodel gaan we de fase in van verdere professionalisering.
- Scholen en samenwerkingsverbanden PO en VO werken steeds frequenter en intensiever samen. Samen zorgen we voor een soepele overstap tussen PO en VO.
- Het professionaliseren op Passend Onderwijs van docenten en mentoren professionalisering is nog in ontwikkeling.
- Het kwaliteitsbeleid van SWVAM is een vaste waarde geworden en gaat de fase in van verdere professionalisering.

Meer gedetailleerde informatie over onze opbrengsten in de afgelopen jaren staat beschreven [in de jaarverslagen van SWVAM](#). Een nadere terugblik is te beluisteren in [de podcast 'Op school gebeurt het'](#).

Urgenties vanuit de praktijk

Kansenongelijkheid

Scholen voor gespecialiseerd onderwijs ervaren verschillende vormen van kansenongelijkheid. Zij kunnen niet hetzelfde onderwijsaanbod bieden als grotere scholen en scholengemeenschappen. Dit is nader beschreven in de memo 'knelpunten VSO cluster 4, februari 2020' (zie de bijlage bij dit Ondersteuningsplan). Oorzaken zijn de kleinschaligheid van de scholen voor gespecialiseerd onderwijs (VSO), het lerarentekort en het verschil in salarisniveau tussen gespecialiseerd en regulier VO-onderwijs. Hier ligt geen directe verantwoordelijkheid voor het samenwerkingsverband, maar bedrijfsmatig en kwalitatief 'gezond' gespecialiseerd onderwijs is voor het dekkend aanbod van groot belang.



Kansenongelijkheid treedt ook op doordat gespecialiseerd onderwijs voor veel jongeren in onze regio niet naast de deur is. Gemiddeld gaat twee derde tot driekwart van de jongeren die van ons een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het gespecialiseerd onderwijs krijgt naar scholen buiten onze regio. In onze regio is voor hen geen aanbod of geen plek. Omdat enkele VSO-scholen in omliggende regio's een strikter postcodebeleid voeren én omdat wij voorstander zijn van thuisnabij onderwijs, willen we meer jongeren een plek in de eigen regio bieden.

Lichte toename TLV's

Het aantal TLV's dat we vanuit SWVAM afgeven voor het gespecialiseerd onderwijs ligt ruim onder het landelijk gemiddelde. In de afgelopen jaren zien we, inclusief wat schommelingen, een lichte toename ontstaan. Het is voor de komende jaren een aandachtspunt, zeker in het licht van inclusiever onderwijs.

Ondersteuning binnen regulier VO

Via Passend Onderwijs willen we bereiken dat docenten in het reguliere VO de juiste ondersteuning kunnen bieden aan leerlingen die wat extra's nodig hebben. Scholen ervaren daarbij belemmeringen: een tekort aan personeel, lange wachttijden in de jeugdzorg en verschillen in gemeentelijk beleid. Samenwerking en afstemming tussen gespecialiseerd onderwijs en gemeenten wordt voor de scholen en SWVAM steeds belangrijker.

Politiek-maatschappelijk vraagstuk

Eén van de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken in dit 3e decennium van de 21e eeuw is een geconstateerde en ervaren ongelijkheid van kansen. Jongeren kunnen zich hierdoor cognitief, sociaal-emotioneel en maatschappelijk niet altijd optimaal ontwikkelen. Dit hebben wij bij de urgenties beschreven.

De gevolgen van de Covid 19-pandemie vergroten de ongelijke kansen. Op het moment van het schrijven van dit plan is het nog te vroeg om de effecten van de epidemie op de ontwikkeling van jongeren goed in te schatten. We houden er rekening mee dat de effecten gedurende langere tijd merkbaar zullen zijn en om beleidskeuzes zullen vragen.

Verbeteraanpak Passend Onderwijs

De ongelijkheid van kansen komt nadrukkelijk naar voren in [de landelijke evaluatie van Passend Onderwijs](#) uit 2020. Het ministerie van OCW noemt het als een belangrijke pijler in de [Verbeteraanpak Passend Onderwijs](#) van eind 2020. SWVAM verbindt zich hier aan. Het legt ons een richting op, die groot maatschappelijk belang heeft. Onze ambitie en doelen komen hier in grote mate uit voort.

3. Dit beloven we – ambitie en focusgebieden

Ambitie voor de langere termijn

Wat wij als samenwerkende partners beloven hebben we omschreven in een ambitie voor de langere termijn. Onze ambitie sluit aan bij het belangrijkste maatschappelijke vraagstuk van dit moment:

Binnen de ruimte en de grenzen van Passend Onderwijs dragen we bij aan het gelijk maken van de kansen voor alle jongeren om hun ontwikkelingsvermogen waar te maken. We doen dat door meer inclusie te realiseren in ons aanbod van ondersteuningsvormen.

Jongeren en hun ouders mogen van ons verwachten dat er voldoende aanbod is voor alle ondersteuningsvragen. Hierdoor willen we langdurige onderbrekingen in de schoolcarrière zoveel mogelijk voorkomen.

Meer inclusie is voor ons geen doel op zich. We zien het als een middel om jongeren in alle situaties te laten leren en ontwikkelen, zodat zij uiteindelijk naar vermogen, op eigen kracht of met extra ondersteuning, in onze samenleving kunnen participeren.

Het begrip 'meer inclusie' is voor ons op dit moment nog ruim uitlegbaar. Het vraagt om een meer praktische vertaling naar de praktijk, zodat we beter kunnen definiëren wat het moet opleveren en hoe we dat kunnen toetsen. Dit kost tijd. We gebruiken het model van de inclusieladders van Sardes om in de komende periode te onderzoeken op welke manieren we het beste tot meer inclusie kunnen en willen komen. Daarbij houden we rekening met de kenmerken van onze regio.





Vanuit de verbeteraanpak Passend Onderwijs is onze ambitie niet vrijblijvend. Binnen SWVAM is er breed draagvlak voor. Tijdens onze zoektocht zullen we keuzes maken waarin iedereen zich herkent en erkend voelt. Het streven naar gelijke kansen en bieden van meer inclusie is een groot maatschappelijk vraagstuk. Scholen en samenwerkingsverbanden kunnen slechts een bijdrage leveren. Een goede en duidelijke verbinding met het beleid van gemeenten en andere maatschappelijke partijen is noodzakelijk om gezamenlijk verder te komen met deze ambitie.

Vier focusgebieden

Om onze ambitie waar te kunnen maken, werken we binnen ons samenwerkingsverband de komende tijd vanuit de volgende vier focusgebieden:

1. **Leerling**
2. **Professionaliteit**
3. **Kwaliteit**
4. **Samenhang onderwijs en jeugdzorg**

Deze vier focusgebieden geven ons overzicht en prioriteit. Bij elk focusgebied horen één of twee leidende principes. Deze geven richting aan ons beleid en aan de uitvoering daarvan. Ze geven houvast bij de manier waarop we werken en ze nodigen uit om met elkaar in gesprek te gaan.

Elk focusgebied werken we uit in een beperkt aantal doelen, die we op hoofdlijnen formuleren. De doelen helpen ons om de ambitie voor de langere termijn stap voor stap waar te maken. We omschrijven de doelen als een 'meetbare toestand' waar we naar toe groeien.

Om de doelen te bereiken voeren we een groot aantal activiteiten uit. Dit doen we op dynamische wijze: sommige voeren we doorlopend uit, andere zijn tijdelijk of eenmalig. Om die reden geven we in dit plan alleen een aantal voorbeelden van lopende of voorgenomen activiteiten. Onze opbrengsten willen we graag meten. In het Ondersteuningsplan 2018-2022 benoemden we negen indicatoren die hierbij helpen. Deze keren terug in dit nieuwe Ondersteuningsplan. Na vaststelling van dit plan vullen we ze aan en specificeren we ze nader.

Op de volgende pagina's geven we de focusgebieden, leidende principes en doelen schematisch weer.

	Focus 1	Focus 2	Focus 3	Focus 4
	Leerling	Professionaliteit	Kwaliteit	Samenhang onderwijs en jeugdzorg
Leidende principes	<p>Driehoek van groei als leidraad.</p> <p>Zorgplicht en informatierecht gaan altijd samen.</p>	<p>Inclusie als grondhouding.</p> <p>Altijd multidisciplinair werken.</p>	<p>Publieke waarde als kompas.</p>	<p>Beleid komt altijd voort uit netwerksamenwerking.</p>
Doelen	<p>1. De ondersteuningsvormen en voorzieningen sluiten aan bij de opbouw van onze populatie: voor alle ondersteuningsbehoeften hebben we voldoende aanbod.</p> <p>2. Het hoorrecht voor leerlingen en ouders is in onze werkprocessen volledig verankerd.</p> <p>3. We geven aan alle leerlingen, ouders en andere belanghebbenden, vanuit een onafhankelijke positie, betrouwbare en actuele informatie over Passend Onderwijs, alsmede de mogelijkheid voor advies en steun</p> <p>4. Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is de overdracht tussen PO en VO en VO en vervolgonderwijs altijd maatwerk.</p>	<p>5. Scholen, samenwerkingsverbanden, netwerkpartners en gemeenten vormen samen een lerende gemeenschap.</p> <p>6. Docenten, mentoren en de zorgteams op de scholen hebben een breed kennis- en handelingsrepertoire.</p> <p>7. De kennis en expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs versterkt de ondersteuning die reguliere scholen bieden, waardoor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingen sneller en soepeler kunnen doorstromen van gespecialiseerd onderwijs (VSO) naar VO; - het aantal leerlingen dat naar het gespecialiseerd onderwijs verwezen wordt, afneemt. 	<p>8. We zetten de rijksmiddelen die het samenwerkingsverband ontvangt doelmatig en evenredig in.</p> <p>9. Onze kwaliteitscyclus is op orde: we voldoen in hoge mate aan de wet- en regelgeving van OCW en aan de kwaliteitseisen van de Inspectie.</p> <p>10. We communiceren toegankelijk en begrijpelijk aan alle belanghebbenden over onze activiteiten en opbrengsten.</p>	<p>11. Passend Onderwijs en het jeugd- en jeugdzorgbeleid van de gemeenten zijn zo aanvullend en versterkend aan elkaar, dat er geen kinderen en jongeren zijn zonder passend aanbod voor onderwijs, extra ondersteuning en/of jeugdzorg.</p> <p>12. Scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten hebben duidelijke en niet-vrijblijvende afspraken over hun taken en verantwoordelijkheden bij alle gedeelde vraagstukken.</p>



Activiteiten	We voeren een veelheid aan activiteiten uit, die bijdragen aan het waarmaken van de ambitie en de doelen. Deze activiteiten liggen niet allemaal voor vier jaar vast, maar zijn aan zijn aan verandering onderhevig. In dit plan benoemen we per focusgebied daarom een selectie van onze activiteiten. De meest actuele informatie daarover staat op www.swvam.nl .
Indicatoren	Om onze opbrengsten op het waarmaken van de ambitie en de doelen te kunnen meten, formuleren we in dit plan een aantal voorlopige indicatoren. Tijdens de implementatie van Perspectief Op School komen we tot het vaststellen van de definitieve indicatoren.

Uitwerking Focus 1: leerling

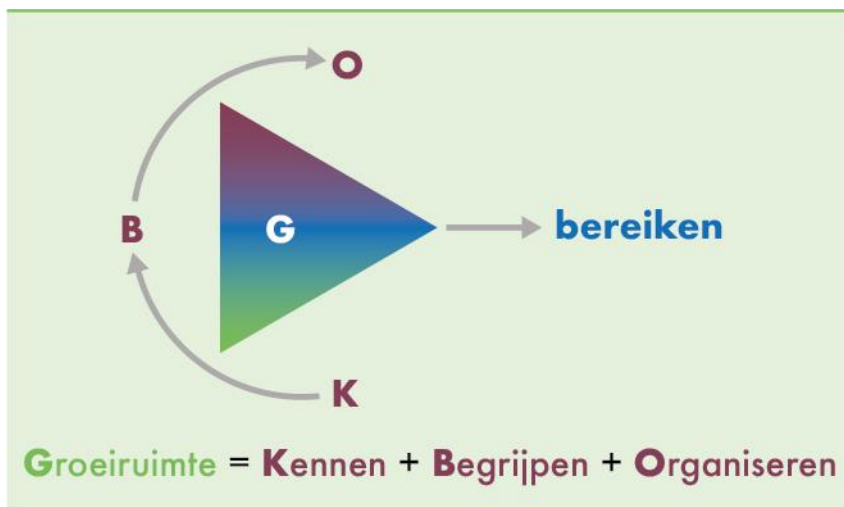
Onze belangrijkste focus is de ontwikkeling van de leerling. We richten ons allereerst op de interactie met de leerling. Ook richten we ons op de ouders, die naast de leerling staan en hun kind in de ontwikkeling willen stimuleren.

Ontwikkeling voor ieder kind mogelijk maken, dat is ons motto. De ruimte voor de leerling om te groeien is optimaal als we drie essentiële taken uitvoeren:

- We **kennen** de leerling (de leerling kent zichzelf).
- We **begrijpen** de leerling (de leerling begrijpt zichzelf).
- We **organiseren** wat er nodig is (de leerling heeft een ondersteuningsvraag).

Als we het kennen, begrijpen en organiseren in balans houden, geeft dat de meeste groeiruumte aan de leerling.

We stellen ons deze taken voor als een gelijkzijdige driehoek. De zijden zijn even lang, zodat de driehoek het grootst mogelijke oppervlak heeft. De gelijke zijden symboliseren de aandacht die we aan de drie taken schenken. Het oppervlak symboliseert de groeiruumte. De driehoek van groei ziet er dan als volgt uit:



Kennen

Kennen is een taak voor de leerling, de ouders, de school en de netwerkpartners om de school heen. Het begint bij de leerling zelf. Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik? De leerling heeft wensen, twijfels, dromen en soms al ambities. De ouders kennen de eigenschappen van hun kind. Ze zijn trots, soms teleurgesteld, maar koesteren hoop en hebben verwachtingen.

De school weet hoe de leerling presteert en wat haalbaar is. Vanuit onderwijskundige deskundigheid en pedagogische betrokkenheid helpt de school richting geven aan het toekomstperspectief van de leerling.

De netwerkpartners dragen aan de ontwikkeling van de leerling bij vanuit hun verschillende expertisen, op gebieden als lichamelijke en psychosociale gezondheid, indicering voor jeugdzorg en handhaving.

Vanuit het kennen ontwikkelt de leerling zelfkennis, zelfbeeld, identiteit en toekomstperspectief. Veel leerlingen wijzen zichzelf en hun omgeving als vanzelf en moeiteloos de weg in hun ontwikkeling: dit gebeurt impliciet. Voor andere leerlingen beschrijven we hun ondersteuningsvragen in een [OPP \(Ontwikkelingsperspectiefplan\)](#). Een aantal basisvragen brengt dit proces op gang. Door deze te stellen, doen we recht aan de behoeften van leerlingen én die van docenten en mentoren.

Basisvragen bij de driehoek van groei

	kennen	begrijpen	organiseren
Leerling	Wat wil ik? Wat kan ik? Wat heb ik nodig? Wat voel ik?	Waarom heb ik iets nodig? Wat helpt mij het beste? Wie kan mij helpen? Wat moet er in mijn plan komen? Wanneer kan ik mezelf weer de weg wijzen?	Wat doe ik?
Ouders	Wat verwacht ik? Wat wens ik?	Wat is er nodig? Wat maakt dat dit nodig is? Wat vraagt dit van mij?	Wat doe ik?
Docent	Wat zie ik? Wat weet ik? Wat merk ik?	Waarom heeft deze leerling iets extra's nodig? Wat is dat precies? Hoe kan ik daar in de klas iets aan bijdragen? Is dit te combineren met vragen van andere leerlingen?	Wat doe ik?
Mentor (+ zorgteam)	Wat hoor ik? Wat merk ik? Wat bespreek ik? Wat volg ik?	Wat maakt dat er iets extra's nodig is? Wat speelt er precies? Hoe weten we dat? Is er genoeg duiding? Wat willen we nog weten? Wat spreken we af?	Wat doe ik?

Begrijpen

Begrip ontstaat na een interactief proces van praten, toelichting geven en overeenstemming zoeken. Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft komen we bij elkaar in een [multidisciplinair overleg \(MDO\)](#) en vertellen we wat we weten en welke vragen we hebben. Het [OPP](#) bouwen we in dit proces op samen met de leerling, ouders, docent, mentor, zorgteam en andere betrokken partijen, zoals schoolmaatschappelijk werk, schoolcoach, jeugdgezondheidszorg en leerplicht. De kracht van multidisciplinair werken zit in het bundelen van de verschillende expertisen. De uitkomst van dit proces noemen we ook wel 'integratief beeld' of 'verklarende analyse'.

Organiseren

Organiseren volgt in de driehoek van groei uit het kennen en begrijpen. Met andere woorden, uit het beantwoorden van de basisvragen en de uitkomst van het [MDO](#). We organiseren de ondersteuning daarna op basis van het gezamenlijk opgebouwde [OPP](#) en de afspraken die we daarover maken. Elke betrokkene vervult in de uitvoering een eigen rol, in het gedeelde belang van de afspraken.

Leidende principes

- De driehoek van groei als leidraad

De taken van de driehoek van groei voeren we dagelijks uit, meestal onbewust, als we bezig zijn in de interactie met en rondom leerlingen en ouders. Je zou het kunnen zien als de essentie van Passend Onderwijs. Voor optimale groeiruimte zoeken we de balans in deze taken. Althans, daar streven we naar, want in de praktijk is het soms lastig om die te vinden. We kiezen de driehoek van groei als leidend principe om ons meer bewust te worden van het belang van deze balans.

- Zorgplicht en informatierecht gaan altijd samen

De scholen en SWVAM dragen samen de zorgplicht om aan elke leerling een passende vorm van ondersteuning te bieden. We kunnen dit alleen realiseren door in gesprek te zijn en blijven met de leerlingen en hun ouders. Op deze manier geven we invulling aan het hoorrecht, zoals dat aansluit bij de verbeteraanpak Passend Onderwijs. Met het hoorrecht wil OCW meer ruimte en betekenis geven aan de inbreng van leerlingen en ouders. Van ons vraagt dat om te zorgen voor begrijpelijke en actuele informatie voor de leerlingen en hun ouders, die altijd en makkelijk beschikbaar is.

Uitwerking Focus 2: professionaliteit

Het tweede focusgebied is onze professionaliteit. Passend Onderwijs ontwikkelt zich nog en SWVAM bevindt zich in veel opzichten in een lerende fase. Wij willen professionaliseren. We faciliteren het vergroten van kennis en het oefenen in vaardigheden voor en door docenten, mentoren en andere professionals. En we optimaliseren onze systemen. Zo bereiken we dat passend onderwijs eerst en vooral in de klas plaatsvindt.

Onze professionaliteit is meer dan het up to date houden van kennis en vaardigheden. Ons werkveld is altijd in beweging. Dat laten de urgenties en maatschappelijke vraagstukken zien. Het vraagt om een lerende gemeenschap, waarin we bereid zijn om urgenties en vraagstukken in te brengen, zodat we gezamenlijk kunnen zoeken naar antwoorden en oplossingen. In een lerende gemeenschap mogen we elkaar aanspreken op onze gedeelde verantwoordelijkheid.

Bij professionaliteit hoort ook dat we het onderwijs willen ontwikkelen: meer inclusie en meer gelijke kansen. Deze ambitie voor de langere termijn heeft consequenties voor onze manier van werken. De

komende jaren wordt duidelijker hoe dit vorm en inhoud krijgt. Toch wagen we ons alvast aan de volgende voorlopige omschrijving. Dit is ons startpunt voor dit proces:

We willen leerlingen zoveel mogelijk thuisnabij laten leren en ontwikkelen, in een omgeving waar ze vrienden, leeftijdgenoten en interessegenoten ontmoeten. Als leerlingen extra of gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben, organiseren we dat zoveel mogelijk binnen hun eigen leeromgeving. Is een meer gespecialiseerde leeromgeving nodig, dan zorgen we ervoor dat leerlingen hun ontwikkelingsvermogen waar kunnen blijven maken, zonder verlies van mogelijkheden.

Leidende principes

- Inclusie als grondhouding

We willen meer inclusie realiseren. We beseffen dat dit nog veel tijd vraagt. Bij inclusie gaat het niet alleen om grote organisatorische innovaties. Het begint bij een grondhouding die inclusie uitstraalt. We laten merken dat we er alles aan willen doen om leerlingen te laten participeren in een zo thuisnabij mogelijke leeromgeving, zodat zij zich welkom en gewaardeerd weten.

- Altijd multidisciplinair werken

We willen een lerende gemeenschap zijn, die gebaseerd is op gezamenlijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Dit kunnen we alleen bereiken door onze kennis, expertise en ervaring bij elkaar te brengen: door multidisciplinair te werken en te reflecteren. De som der delen versterkt het geheel. We doen dit onder andere via netwerken, procesevaluaties en intervisievormen.

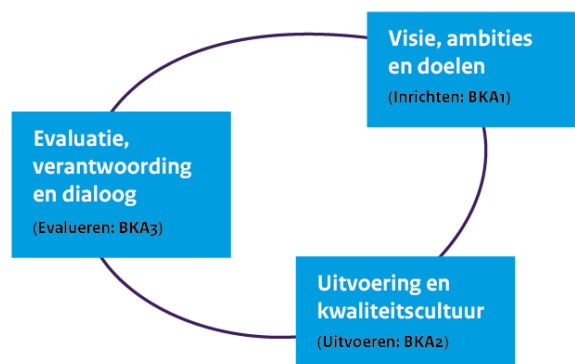
Uitwerking Focus 3: kwaliteit

Ons derde focusgebied is kwaliteit. We ontvangen rijksmiddelen om te zorgen voor Passend Onderwijs in onze regio. Deze zetten we doelmatig in. We voldoen aan het kwaliteitskader voor de samenwerkingsverbanden van de Inspectie.

Kwaliteit kent ook een interne motivatie: we willen we ons werk goed doen en daar zicht op hebben. Daarvoor richtten we in de vorige planperiode een kwaliteitscyclus in. Dit blijft de komende jaren aandacht vragen. Onze cyclus volgt de logische stappen om via het stellen van doelen en uitvoeren van activiteiten tot evaluatie en verantwoording te komen. Het model hiernaast geeft dit weer.

We brengen onze monitoring op een hoger niveau door het platform Perspectief Op School (POS) in te richten. Dit Ondersteuningsplan, de regioscan van het adviesbureau Sardes en een aantal landelijke bronnen dragen de belangrijkste informatie voor POS aan. In POS krijgen de scholen en het Samenwerkingsverband een werkomgeving waarmee we doorlopend kunnen volgen in welke mate we onze doelen bereiken. In de eerste implementatiefase van POS stellen we onze indicatoren definitief vast.

De kern van onze kwaliteitscyclus blijft bestaan uit een kwalitatieve en een kwantitatieve evaluatie. Dragen onze activiteiten en de inzet van de middelen voldoende bij aan het waarmaken van de doelen?





Naast het verzamelen van de belangrijke informatie via Perspectief op School voeren we jaarlijks het gesprek hierover met de scholen en andere belanghebbenden. Een uitgebreide beschrijving van de kwaliteitscyclus is te vinden op onze website.

Leidend principe

- Publieke waarde als kompas

Passend Onderwijs is een grote maatschappelijke opdracht, waarmee we in de eerste plaats het belang van schoolgaande jongeren dienen. Via ons kwaliteitsbeleid zorgen we voor een verantwoorde systematiek. Daarmee kunnen we valide informatie verzamelen over voortgang daarvan binnen onze regio. Zo laten we zien wat we doen met de rijksmiddelen. Daarnaast willen we ook dat onze inzet voldoende maatschappelijk effect heeft. Dat zien we als onze publieke waarde.

Uitwerking Focus 4: samenhang onderwijs en jeugdzorg

Eén van de belangrijkste doelen van Passend Onderwijs is zorgen voor voldoende aanbod voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De scholen en het Samenwerkingsverband kunnen daar niet alleen voor zorgen. Leerlingen hebben ook ondersteuningsvragen over hun welbevinden, hun vrije tijd, hun gezin en hun relaties. Andere deskundigheden, onder andere vanuit het sociaal domein, de jeugdzorg en de jeugd-GGZ zijn nodig om met deze vragen aan de slag te gaan. In praktijksituaties, in beleid en in financiering werken we steeds intensiever samen met de gemeenten en de netwerkpartners die onder gemeentelijke aansturing en/of bekostiging vallen, zoals de GGD, Leerplicht, schoolmaatschappelijk werk en schoolcoaches.

Passend Onderwijs, het jeugdbeleid en het jeugdzorgbeleid moeten elkaar goed aanvullen en versterken. Daar zetten we in de regio op in. Via het landelijk beleid '[Met andere ogen](#)' krijgt het een wettelijke basis. Desondanks is deze samenwerking een complexe opgave, omdat alle netwerkpartners een eigen rol, taak en verantwoordelijkheid hebben, met eigen richtlijnen en sturingsmechanismen. De komende jaren blijft het zoeken naar samenhang tussen onderwijs en jeugdzorg een belangrijk focusgebied van gemeenten, scholen en het samenwerkingsverband. We willen dat er een sluitend en op elkaar afgestemd systeem van onderwijs en zorg ontstaat. In de ideale situatie kan iedere leerling zich zonder onderbrekingen ontwikkelen en overstappen van de ene fase naar de andere. Als dit niet lukt, voeren we procesevaluaties uit om te ontdekken welke stagnaties er nog zijn en welke oplossingen dit vraagt. Hieruit kan volgen dat we ons beleid bijstellen.

Leidend principe

- Beleid komt altijd voort uit netwerksamenwerking

De verwevenheid van Passend Onderwijs met het jeugd- en jeugdzorgbeleid van de gemeenten is groot. Dit blijkt ook uit de lange termijnambities, die vergelijkbaar benoemd worden, met als kernbegrippen het centraal stellen van leren en ontwikkelen, meer inclusie en het vergroten van kansengelijkheid. We kunnen ons beleid daarom niet meer solistisch formuleren. Het zal altijd voortkomen uit netwerksamenwerking.

4. Dit willen we – ons strategisch beleid

In dit hoofdstuk werken we per focusgebied de doelen uit het schema in hoofdstuk 3 verder uit. Daarbij geven we enkele voorbeelden van activiteiten die we met elkaar willen ontplooiën. Een compleet



overzicht geven van activiteiten is vanwege de veelheid niet mogelijk. Gedetailleerder informatie over de activiteiten is te vinden via onze website. Aan het slot van dit hoofdstuk gaan we in op de indicatoren.

Bij focusgebied 1: leerling

Doel 1: De ondersteuningsvormen en voorzieningen sluiten aan bij de opbouw van onze populatie: voor alle ondersteuningsbehoeften hebben we voldoende aanbod.

We beschouwen dit als het hoofddoel van Passend Onderwijs. Daarom beginnen we ermee.

Ons aanbod van ondersteuningsvormen en voorzieningen kent vier hoofdvarianten:

- Leren binnen de basisondersteuning
- Leren met extra ondersteuning
- Leren met gespecialiseerde ondersteuning
- Leren bij langdurig verzuim en thuiszitten

Binnen deze varianten kunnen we alle ondersteuningsvragen aan. Ten opzichte van onze uitgangspositie in 2022 en de ambitie om meer inclusie te realiseren, richten we ons de komende jaren steeds meer op het inzetten van gespecialiseerde expertise, onder meer vanuit het gespecialiseerd onderwijs binnen de reguliere scholen. Omgekeerd zien we ook mogelijkheden om expertise van VO naar VSO over te brengen. Hierdoor brengen we meer diversiteit aan in ons dekkend aanbod.

Leren binnen de basisondersteuning

Dit gaat over leerlingen die geen aparte ondersteuning nodig hebben of die voldoende hebben aan lichte ondersteuning. Vormen van lichte ondersteuning bieden wij op de reguliere scholen voor praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo, inclusief [vavo](#) ([kijk hier voor een compleet overzicht van de scholen](#)). Lichte ondersteuning valt onder de basisondersteuning en wordt geboden vanuit de zorgstructuur van de school.

Wij zien het [praktijkonderwijs](#) en het [leerwegondersteunend onderwijs](#) in hun geheel als lichte ondersteuning. Bekostiging van het praktijkonderwijs regelen we via de [toelaatbaarheidsverklaring \(TLV\)](#) van de leerling. Bekostiging van het leerwegondersteunend onderwijs gebeurt [via de actuele afspraken over de verdeling van deze middelen](#). Mogelijk verandert de bekostigingssystematiek voor praktijkonderwijs en LWOO. Wij wachten landelijke ontwikkelingen af.

Leren met extra ondersteuning

Dit gaat over leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben om zonder onderbrekingen door te kunnen groeien naar het vervolgonderwijs. Deze extra ondersteuning kan niet geboden worden vanuit de zorgstructuur van de school; hiervoor is inzet van externe (zorg)partijen nodig, die zij meestal binnen de scholen bieden.

Leren met gespecialiseerde ondersteuning

Dit gaat over leerlingen die meer nodig hebben dan we vanuit de basis- en extra ondersteuning kunnen bieden. Vaak speelt het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) hierbij een rol. Leerlingen kunnen volledig onderwijs volgen binnen het gespecialiseerd onderwijs of gedeeltelijk, bijvoorbeeld in symbiose met het regulier onderwijs. Er bestaan ook andere vormen van leren met gespecialiseerde ondersteuning, zoals onderwijszorgarrangementen (OZA).

Leren bij langdurig verzuim en thuiszitten

Ook leerlingen die langdurig niet naar school gaan, willen we tot leren brengen. Langdurig niet leren leidt tot een ernstige belemmering van de ontwikkeling, en vaak tot een gevoel van uitsluiting en miskenning. Omdat wij ervan uitgaan dat alle leerlingen zich willen ontwikkelen en dus willen leren, spreken wij van leer- en ontwikkelrecht in plaats van leerplicht. Vanwege het grote ontwikkelingsrisico verdient deze groep bijzondere aandacht. De ondersteuningsvormen die wij hen kunnen bieden, bestaan altijd uit maatwerk en vallen meestal binnen de varianten van extra of gespecialiseerde ondersteuning.

Voorbeelden van activiteiten

- **Kenmerken van onze populatie en leerlingstromen in beeld brengen met behulp van een regioscan.**
- **De trajectvoorzieningen verder ontwikkelen en positioneren binnen de basisondersteuning.**
- **Aanbod voor extra en gespecialiseerde ondersteuning verbreden, waar nodig in symbiose met VO, gespecialiseerd onderwijs (VSO) en zorgpartners.**
- **Vernieuwende vormen van extra en gespecialiseerde ondersteuning ontwikkelen via pilots en proeftuinen.**
- **Basisondersteuning versterken voor doelgroepen die de afgelopen jaren sterker geïdentificeerd worden, zoals leerlingen met een ondersteuningsvragen rond hoogbegaafdheid en NT2 en leerlingen in een kwetsbare positie.**

Doel 2: Het hoorrecht voor leerlingen en ouders is in onze werkprocessen volledig verankerd.

Om Passend Onderwijs te kunnen waarmaken, blijven we investeren in de interactie met leerlingen en ouders. Dit klinkt vanzelfsprekend en in heel veel situaties loopt dat ook goed. Toch toont de landelijke evaluatie Passend Onderwijs dat het in de praktijk niet altijd vanzelf gaat. Binnen SWVAM zijn we ambitieus om dit te verbeteren.

Verwijzend naar maatregel 4 uit de verbeteraanpak Passend Onderwijs willen we op verschillende manieren invulling geven aan het hoorrecht voor leerlingen en ouders. We zien verbeterpunten in de manier waarop ondersteuningsbehoeften via [MDO's](#) en [OPP's](#) worden besproken en vastgesteld. We hebben er behoefte aan om leerlingen en ouders nadrukkelijker te betrekken bij het bepalen van ons beleid. Onze zorgplicht moet borgen dat er voor elke leerling een passende vorm van ondersteuning is. We willen leerlingen en ouders tijdig en actief om hun inbreng vragen.



Voorbeelden van activiteiten

- Functies voor inzage en instemming op het [OPP](#) in [TOP](#)-dossier verbeteren.
 - De effectiviteit van [MDO's](#) verder verbeteren.
 - Meer dialoog voeren met leerlingen en ouders over de inrichting van Passend Onderwijs.
-

Doel 3: We geven aan alle leerlingen, ouders en andere belanghebbenden, vanuit een onafhankelijke positie, betrouwbare en actuele informatie over Passend Onderwijs, alsmede de mogelijkheid voor advies en steun.

Maatregel 7 van de verbeteraanpak Passend Onderwijs stelt dat elk samenwerkingsverband voor jongeren en ouders een steunpunt inricht. Onze informatievoorziening hebben wij de afgelopen jaren sterk verbeterd. Daarnaast gaan we advies en steun aanbieden. Hiervoor maken we samen met de omliggende samenwerkingsverbanden een plan, zodat we onze expertise bundelen. Omdat de gemeenten een vergelijkbare rol hebben richting leerlingen en ouders ten aanzien van het jeugdbeleid en de jeugdzorg, zoeken we samenwerking met hen. We leggen de komende tijd nadruk op de functies bemiddeling/mediation en doorbraakaanpak.

Voorbeelden van activiteiten

- Opnieuw inrichten van de website van SWVAM en ook andere media gebruiken.
 - Afspraken maken met collega-samenwerkingsverbanden en gemeenten over het bieden van advies en steun aan leerlingen en ouders, als zij meer nodig hebben dan alleen informatie.
 - Scholingstraject mediation volgen voor het Regioloket.
-

Doel 4: Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is de overdracht tussen PO en VO en VO en vervolgonderwijs altijd maatwerk.

De overstap van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte van de ene school naar de andere vraagt doorlopend aandacht. We richten ons al enige tijd op de PO-VO overstap, door intensiever samen te werken met de PO-samenwerkingsverbanden. Dit zetten we voort. Daarnaast willen we meer aandacht besteden aan een betere ondersteuning bij de overstap tussen VO-scholen onderling en tussen het VO en het vervolgonderwijs.



Voorbeelden van activiteiten

- Via nauwere samenwerking met het PO willen de leerlingen met een overstapvraag eerder en beter in beeld krijgen.
 - We experimenteren met effectieve vormen van een betere ondersteuning bij de overstap tussen scholen (zowel PO-VO als VO-VO) via pilots en proeftuinen.
 - Via TOP-dossier maken we de overdracht van het OPP tussen scholen mogelijk.
 - Actief betrokken zijn bij het regionale VSV-beleid.
 - Een betere aansluiting realiseren tussen VO en HBO/WO voor hoogbegaafde leerlingen.
-

Bij focusgebied 2: professionaliteit

Doel 5: Scholen, samenwerkingsverbanden, netwerkpartners en gemeenten vormen samen een lerende gemeenschap.

We willen in een omgeving werken waarin werkprocessen en samenwerkingsnetwerken op elkaar afgestemd zijn, en die tegelijkertijd dynamisch is. Door vanuit een lerende en onderzoekende houding te werken, kunnen we omgaan met trends en ontwikkelingen die niet altijd voorspelbaar zijn. We willen alert zijn op wat de samenleving van ons vraagt. Zo kunnen we onze netwerkafspraken doorlopend evalueren en bijstellen.

Onze kernwaarden verbinden, vertrouwen en verantwoordelijk krijgen pas betekenis als we elkaar binnen de lerende gemeenschap willen en durven aanspreken op knelpunten en verbeteringen, en als we successen met elkaar en de omgeving delen. Wij zijn ervan overtuigd dat de lerende gemeenschap ons helpt op onze weg naar meer inclusie.

Voorbeelden van activiteiten

- Een kader ontwikkelen om 'meer inclusie' beter te definiëren en toetsbaarder te maken in de praktijk.
 - De verschillende netwerken in de regio draaiend houden. Hierbij denken we aan de netwerken rond ondersteuning, langdurig verzuim en thuiszitten, directie van scholen, hoogbegaafdheid, aansluiting onderwijs arbeid en aansluiting zorg en onderwijs.
 - Ontwikkelingsgerichte visitaties organiseren.
-

Doel 6: Docenten, mentoren en zorgteams op de scholen hebben een breed kennis- en handelingsrepertoire.

Onder een breed repertoire verstaan we het volgende: docenten en mentoren zijn in staat om de ondersteuningsbehoeften van alle leerlingen te herkennen en onderkennen. Binnen de basisondersteuning kunnen zij daar zelf ook aan tegemoet komen. Als zij extra of gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben, kunnen zij de ondersteuning tijdig en adequaat opschalen naar het niveau van het zorgteam van de school.



Voorbeelden van activiteiten

- Scholen ontvangen een budget voor professionalisering, gericht op Passend Onderwijs. Zij zetten dit in voor bijvoorbeeld trainingen, (beeld)coaching en intervisie.
 - Vanuit SWVAM stimuleren en faciliteren we leren-van-elkaar en leren van praktijkervaringen via onze netwerken en incidenteel via regiobrede scholingen.
-

Doel 7: De kennis en expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs versterkt de ondersteuning die reguliere scholen bieden, waardoor:

- **leerlingen sneller en soepeler kunnen doorstromen van gespecialiseerd onderwijs (VSO) naar VO;**
- **het aantal leerlingen dat naar het gespecialiseerd onderwijs verwezen wordt, afneemt.**

Meer inclusie realiseren betekent dat meer leerlingen binnen het regulier onderwijs een aanbod voor extra of gespecialiseerde ondersteuning moeten kunnen krijgen. Veel expertise zit op dit moment nog bij het personeel van het gespecialiseerd onderwijs. Via uiteenlopende vormen van samenwerking willen we deze expertise breed beschikbaar maken.

We hebben niet voor ogen om naar volledige inclusie te streven. Het gespecialiseerd onderwijs, in de verschillende vormen die we kennen, neemt ook op de langere termijn een belangrijke plek in ons dekkend aanbod in. In het bijzonder voor de locatie van Altra College Haarlemmermeer geldt dat we een verschuiving willen maken van een relatief grote bovenbouw naar een relatief grote onderbouw. In een dienstverleningsovereenkomst tussen SWVAM en Altra College leggen we dit nader vast.

Voorbeelden van activiteiten

- SWVAM en Altra College sluiten een dienstverleningsovereenkomst om innovaties richting meer inclusie te realiseren.
 - Via pilots en proeftuinen doen we ervaring op om de ondersteuning op reguliere scholen te versterken met de expertise van het gespecialiseerd onderwijs.
 - We verkennen de doorontwikkeling richting meer inclusie met VSO De Waterlelie en collegascholen voor gespecialiseerd onderwijs uit het voormalige cluster 3.
-

Bij focusgebied 3: kwaliteit

Doel 8: We zetten de rijksmiddelen die het samenwerkingsverband ontvangt doelmatig en evenredig in.

Doelmatige inzet betekent dat we de middelen inzetten waarvoor ze bedoeld zijn. De OPR, de Raad van Toezicht en de Inspectie van het Onderwijs toetsen SWVAM hier op volgens de hiervoor afgesproken kaders. Met evenredige inzet bedoelen we dat we de ondersteuningsmiddelen zo over de scholen verdelen dat zij hun leerlingen voldoende basisondersteuning kunnen bieden. Op dit moment verdelen we de middelen nog op basis van de leerlingaantallen van de scholen, met daarin een wegingsfactor. Met behulp van de regioscan van Sardes zullen we deze verdeelsleutel evalueren.

Voorbeelden van activiteiten

- Een helder toetsingskader formuleren voor OPR en RvT.
 - Een evenwichtige en stabiele meerjarenbegroting opstellen.
 - Evalueren van de huidige verdeelsleutel van de middelen voor de basisondersteuning.
-

Doel 9: Onze kwaliteitscyclus is op orde: we voldoen in hoge mate aan de wet- en regelgeving van OCW en aan de kwaliteitseisen van de Inspectie.

Met ons kwaliteitsbeleid geven we inzicht in onze opbrengsten en kunnen we daar systematisch op monitoren. We houden ons zoveel mogelijk aan de kaders van de overheid, omdat deze bijdragen aan de eenduidigheid van onze maatschappelijke verantwoording.

Voorbeelden van activiteiten

- We maken heldere procesbeschrijvingen voor onze wettelijke taken.
 - Bij de herinrichting van onze kwaliteitscyclus houden we rekening met het nieuwe kwaliteitskader voor de samenwerkingsverbanden.
-

Doel 10: We communiceren toegankelijk en begrijpelijk aan alle belanghebbenden over onze activiteiten en opbrengsten.

SWVAM voert een aantal wettelijke taken uit en legt daar verantwoording over af naar scholen, schoolbesturen, de [ondersteuningsplanraad \(OPR\)](#) en de gemeenten. Dit zijn onze directe belanghebbenden. Daarnaast willen we meer met de buitenwereld communiceren over de manier waarop wij een bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. We willen via onze eigen communicatiekanalen tegenwicht bieden aan de kritiek op Passend Onderwijs in media en politiek. Via het nog op te richten onafhankelijk oudersteunpunt, een opdracht van OCW aan de samenwerkingsverbanden, maken we ouders en hun kinderen snel en goed wegwijs in het vinden van een passende onderwijsplek en de juiste ondersteuning.



Voorbeelden van activiteiten

- We stellen een communicatiebeleid op en voeren dit uit.
 - Via verschillende media delen we informatie over de voortgang van Passend Onderwijs en het werken aan meer inclusie in onze regio.
-

Bij focusgebied 4: samenhang onderwijs en jeugdzorg

Doel 11: Passend Onderwijs en het jeugd- en jeugdzorgbeleid van de gemeenten zijn zo aanvullend en versterkend aan elkaar, dat er geen kinderen en jongeren zijn zonder passend aanbod voor onderwijs, extra ondersteuning en/of jeugdzorg.

Met dit doel bevestigen we het gedeelde streven van onderwijs en gemeenten: we willen dat jongeren zonder onderbrekingen leren en ontwikkelen. Samen zorgen we ervoor dat we alle jongeren in beeld krijgen en houden voor wie een gecombineerd ondersteuningsaanbod van belang is. Voor leerlingen met langdurig geoorloofd en ongeoorloofd verzuim is dit in ontwikkeling. Voor andere doelgroepen, zoals leerlingen die wachten op behandeling in de GGZ, leerlingen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen en nieuwkomers zetten we dat in gang.

Voorbeelden van activiteiten

- We monitoren leerlingen die langdurig verzuimen of thuiszitten gezamenlijk.
 - Overzicht verkrijgen over leerlingen die in residentiële instellingen verblijven.
 - We anticiperen op demografische trends bij nieuwkomers en expats.
-

Doel 12: Scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten hebben duidelijke en niet-vrijblijvende afspraken over hun taken en verantwoordelijkheden bij alle gedeelde vraagstukken.

Het waarmaken van doel 11 betekent dat we in toenemende mate gaan samenwerken om de toeleiding en bekostiging van bepaalde ondersteuningsvormen met elkaar te regelen. Dit begint bij het ontwikkelen van een beleidskoers per vraagstuk. Vervolgens zetten we dat om naar de uitvoering, waarna we het gezamenlijk evalueren en bijstellen.

Voorbeelden van activiteiten

- Bijdragen aan een effectieve overlegstructuur rond REA/LEA/OOGO.
- Gezamenlijk beleid maken rond internationalisering.
- Gezamenlijk beleid maken voor het inrichten en bekostigen van onderwijszorgarrangementen.
- Onderwijsvormen creëren voor leerlingen die in kleinschalige residentiële woonvoorzieningen verblijven.

Indicatoren

Het realiseren van een voldoende dekkend aanbod aan ondersteuningsvormen is ons hoofddoel. Het zorgen van meer diversiteit in ondersteuningsvormen is daarbinnen één van de activiteiten, op weg naar meer inclusie.

Of we daarin slagen, meten we door gegevens over leerlingen met ondersteuningsvragen in beeld te brengen. In ons Kwaliteitsbeleid 2018-2022 kozen we een aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De meeste daarvan zijn nog steeds relevant. Deze indicatoren vallen hoofdzakelijk onder focusgebied 1: de leerling. Zoals de meerjarenbegroting laat zien, besteden we bijna tweederde van de totale middelen van SWVAM in dit focusgebied. Dit onderstreept het belang van dit doel.

Voor de drie andere focusgebieden formuleren we aanvullende indicatoren. Dat doen we in een gezamenlijk proces tijdens de inrichting van het platform Perspectief Op School. In dat zelfde proces stellen we, waar mogelijk, per indicator een streefnorm vast.

Hier beperken we ons tot een voorlopig overzicht van indicatoren die aansluiten bij het strategisch beleid voor de komende jaren.

- leerlingen met een ondersteuningsvraag binnen de basisondersteuning (gemeten in [OPP's](#), Trajectvoorziening, observatie, schoolmaatschappelijk werk etc.)
- leerlingen met extra ondersteuning
- leerlingen met gespecialiseerde ondersteuning binnen de reguliere scholen
- aantal [TLV's](#) voor gespecialiseerd onderwijs (voorgestelde streefnorm: gestage afname ten opzichte van 2021)
- aantal [TLV's](#) voor praktijkonderwijs
- aantal verwijzingen naar [Vavo](#)
- leerlingen met een langdurige onderbreking in de schoolcarrière, waaronder langdurig verzuim en thuiszitten; zowel aantal als doorlooptijd (voorgestelde streefnorm lange termijn: 0)
- voortijdige schoolverlaters (streefnorm volgens [VSV](#)-beleid);
- mate waarin leerlingen en ouders mee kunnen beslissen over het ondersteuningstraject (voorgestelde streefnorm: 100%)
- mate van tevredenheid van leerlingen en ouders over het verloop en het resultaat van het ondersteuningstraject (streefnorm nader bepalen)
- goedkeuring van toezichthouders op MJB en jaarrapportages
- voldoende oordeel op kwaliteitskader van de Inspectie (volgens RPO1, RPO2, RPO3 en BKA)
- tevredenheid bij jongeren, ouders en andere belanghebbenden over de vindbaarheid van SWVAM en bruikbaarheid van de informatie



-
- mate waarin om advies en steun gevraagd wordt door leerlingen en ouders (streefnorm nader bepalen)

5. Zo werken we – onze structuur en afspraken

Hier beschrijven we hoe ons samenwerkingsverband is ingericht. Dat wil zeggen, we benoemen de belangrijkste kenmerken en verwijzen naar website of naar enkele bijlagen voor de gedetailleerde en actuele beschrijving daarvan.

Organisatie

SWVAM/Regioloket

De interne organisatie van SWVAM is klein. Het Regioloket, bestaande uit een aantal orthopedagogen en een secretariaat, voert de wettelijke taken uit. Een deel van de orthopedagogen heeft tevens beleidstaken. Daarnaast is er een directeur-bestuurder, die eindverantwoordelijk is en ondersteuning krijgt van een directiesecretaresse. Voor het draaiend houden van een aantal leernetwerken zijn twee zorgcoördinatoren voor een dagdeel per week bij SWVAM gedetacheerd. Een controller en een functionaris gegevensbescherming huren we in. Incidenteel huren we ook andere externen in. [Meer informatie over SWVAM en het Regioloket is hier te vinden.](#)

Governance

SWVAM is een stichting met een Raad van Toezicht-model. De leden van de Raad van Toezicht (RvT) zijn de bestuurders van de aangesloten scholen. Een onafhankelijk voorzitter waarborgt de onafhankelijkheid van het toezicht. We volgen het beleid van het ministerie van OCW, dat in de toekomst mogelijk striktere eisen stelt aan een grotere onafhankelijkheid van het toezicht. We zullen hier dan op anticiperen. [Meer informatie over de besturing van SWVAM is hier te vinden.](#)

Ondersteuningsplanraad

SWVAM heeft een ondersteuningsplanraad (OPR), bestaande uit personeelsleden en ouders. De MR van de scholen van SWVAM vaardigt hen af. Via de OPR borgen wij de medezeggenschap en organiseren wij onze tegenspraak. Tot nu toe maken leerlingen geen deel uit van de OPR. We zoeken andere wegen om met leerlingen in gesprek te komen over Passend en Inclusief Onderwijs. [Meer informatie over de OPR is hier te vinden.](#)

Overleg- en netwerkstructuur

We hebben een vaste overlegstructuur voor de [RvT](#) en de [OPR](#). Deze is gekoppeld aan de formele taken van beide organen. Bij de inhoudelijke beleidsopbouw spelen de directeuren, de zorgcoördinatoren en de gemeenten een belangrijke rol. Ook met hen hebben we vaste overlegstructuur.

Website en andere media

De website is ons meest complete medium. Alle informatie over onze visie, beleid, activiteiten, procedures en verantwoording is hier te vinden. We houden de website wekelijks actueel via een redactiecommissie. Begin 2022 herzien we de website op basis van het Ondersteuningsplan 2022-2026. Binnen ons regionale netwerk brengen we periodiek, maar zonder vaste frequentie een Update uit voor het delen van relevante informatie. Via [onze LinkedInpagina](#) zijn we actief op social media. Er komt een communicatieplan om hier bewuster beleid op te voeren.

Documentatie

Voor verdere informatie over SWVAM verwijzen wij naar:

- [De website van SWVAM](#)
- [Documenten op de website van SWVAM](#), waaronder het Ondersteuningsplan 2018-2022 en de jaarverslagen
- [Samenwerkingsverbanden op de kaart](#)

Financiën

Bij SWVAM werken we met een programmatisch opgebouwde meerjarenbegroting (MJB). Onderdeel hiervan is het meerjarenperspectief dat laat zien hoe, op basis van de laatst bekende informatie, de financiële ontwikkeling er op de middellange termijn uit ziet. Het meerjarenperspectief dat bijgewerkt is tot november 2021, nemen we hier als bijlage op.

De nieuwe MJB, waarin we ook de kaders en uitgangspunten voor ons financiële beleid omschrijven, stellen we tegelijk met dit ondersteuningsplan vast. De meest recente (goedgekeurde en vastgestelde) versie is altijd te vinden op www.swavm.nl.

Begrotingsprogramma's

We maken een directe koppeling tussen de vier focusgebieden en de begrotingsprogramma's. In totaal kennen we nu vijf programma, te weten 1. Leerling, 2. Professionaliteit, 3. Kwaliteit, 4. Samenhang onderwijs en jeugdzorg, 5. Interne organisatie. Programma 5 voegen we toe, omdat hieronder de meer faciliterende begrotingsonderdelen vallen.

De programma's 1 en 5 kennen een onderverdeling in subprogramma's, zodat we de middelen duidelijker aan onze activiteiten kunnen toedelen.

Allocatiebeleid

We kennen allocatiebeleid voor het verdelen van de midelen voor basisondersteuning. Vooralsnog handhaven we het bestaande beleid. We nemen dit in 2022 wel in heroverweging, op basis van de uitkomsten van de [regioscan](#) van Sardes.

De ondersteuningsmiddelen zetten de scholen in voor het op hoog niveau houden van de basisondersteuning.

We stellen hier structureel middelen voor beschikbaar en doen dat op de volgende manieren:

- vso: leerlingmodel – dit is wettelijk voorgeschreven.
- pro: leerlingmodel – dit is wettelijk voorgeschreven.
- Ondersteuningsmiddelen, lwoo en professionalisering: volgens schoolmodel – de budgetten worden verdeeld op basis van werkelijke, al dan niet gewogen, leerlingaantallen. De grondslagen voor de allocatie zijn als volgt:
 - Budget Basisondersteuning (onder programma 1a.1): leerlingen M/H/V wegingsfactor 1, leerlingen VMBO b/k/g wegingsfactor 1,5.
 - Budget Leerwegondersteuning vmbo (programma 1a.2): verdeling naar rato van het aantal vmbo-leerlingen per school.
 - Budget Professionalisering (programma 2): leerlingen M/H/V wegingsfactor 1, leerlingen VMBO b/k/g wegingsfactor 1,5.
- Bovenschoolse arrangementen:
 - volgens leerlingmodel (individueel maatwerk) – leerlingen nemen op basis van een ondersteuningsbehoefte en/of indicatie deel aan een arrangement.



-
- volgens volumebesteding (voor de voormalige ZMLK-scholen bereiden we, samen met een aantal omliggende samenwerkingsverbanden, een voorstel voor om leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan vanuit een TLV categorie 1 geboden wordt, via groepsbesteding te faciliteren).

Resultaat en indexering

De begroting sluit over langere periode gemiddeld met nulresultaat. Het eerste jaar (2022) wordt uitgegaan van een bescheiden indexering van 1,75%. De latere jaren (vanaf 2023) ramen we tegen prijspeil 2022.

Vermogen

SWVAM houdt eigen vermogen aan voor:

- Risico's die voortkomen uit de risicoanalyse en waarvan is afgesproken dat die door het samenwerkingsverband opgevangen moeten (kunnen) worden.
- Egalisatiereserve, met twee oogmerken:
 - Liquiditeitenbeheer – lopende het jaar kan het voorkomen dat inkomsten niet dezelfde fasering kennen als uitgaven.
 - Meerjarenbeleid – de resultaten kunnen fluctueren over de jaren heen. Deels wordt hiermee in de risicoanalyse rekening gehouden, deels zal hier een beperkte extra reserve voor moeten worden aangehouden.

Onze richtlijn is de signaleringswaarde van de Inspectie, die thans op 3,5% staat van de totale baten van SWVAM. De komende jaren staat dat gelijk aan een eigen vermogen van om en nabij € 850.000,-. De recent uitgevoerde risicoanalyse geeft geen aanleiding om een hogere buffer aan te houden dan deze 3,5%.

6. Afkortingen en begrippen

Begrip en afkorting	Verklaring
Handelingsgericht werken (HWG)	Een systematische manier van werken waarbij het aanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften en basisbehoeften van de leerlingen.
Inclusief onderwijs	Onderwijs waaraan ieder kind meedoet, een voortgezette vorm van Passend Onderwijs
Internationale Schakelklassen (ISK)	Klas waarin een buitenlandse leerling Nederlands leert en wordt voorbereid op het reguliere onderwijs
Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO)	Vmbo-onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, o.a. in de vorm van kleine klassen
Multidisciplinair overleg (MDO)	Overleg waaraan diverse deskundigen meedoen
Ondersteuningsbehoefte	De ondersteuning die een leerling nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen
Ondersteuningsplanraad (OPR)	Het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband
Onderwijsarrangement	De extra ondersteuning die een school kan bieden
Onderwijszorgarrangement (OZA)	Extra ondersteuning, zorg en/of verpleging dat een leerling op school nodig heeft
Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)	Plan waarin het ontwikkelingsperspectief van de leerling beschreven wordt
Praktijkonderwijs (PrO)	Voortgezet onderwijs voor leerlingen voor wie vmbo-basis te lastig is. Praktijkonderwijs bereidt leerlingen voor op wonen, werken, burgerschap en vrije tijd
Raad van Toezicht (RvT)	Orgaan dat het bestuur van SWVAM controleert
Residentiële voorziening	Voorziening waarin een leerling woont, buiten de eigen leefomgeving
Schoolondersteuningsprofiel (SOP)	Hierin legt een school uit welke ondersteuning er op die school mogelijk is, vanuit de basisondersteuning en vanuit het samenwerkingsverband
Speciaal onderwijs (SO)	Onderwijs voor leerlingen die extra zorg of ondersteuning nodig hebben, die in het regulier onderwijs niet geboden kan worden
Symbiose	Een deel van het onderwijs volgen op een andere school
Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)	Een verklaring die toegang geeft tot het gespecialiseerd onderwijs
TOP-dossier	Een platform waarin de school, leerling, ouders/verzorgers, samenwerkingsverband en evt. andere betrokkenen samenwerken en alle informatie bundelen.
Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (Vavo)	Volwassenenonderwijs voor het behalen van een diploma of deelcertificaten op vmbo-t, havo- of vwo-niveau



Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)	Voorgezet gespecialiseerd onderwijs voor leerlingen die extra zorg of ondersteuning nodig hebben, die in het regulier onderwijs niet geboden kan worden
Voortijdig schoolverlater (VSV)	Leerling die het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie
Zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK)	Kinderen met een meervoudige, verstandelijke of lichamelijke handicap
Zorgvraag	De zorg die een kind nodig heeft



7. Bijlagen

We voldoen aan alle eisen van Passend Onderwijs. Ons beleid, werkwijze en procedures beschrijven we op onze website. Sommige werkdocumenten zijn vereist voor dit Ondersteuningsplan. Deze voegen we als bijlage toe.

- Procedure en criteria voor toelaatbaarheid VSO en Pro
Opnemen als bijlage...
- Procedure doorstroom PO / VO naar VSO en Pro
Opnemen als bijlage...
- Procedure groeitelling februari (voor zover nog van toepassing)
Opnemen als bijlage...
- Zorgplicht
Verwijzing website...
- Langdurig verzuim en thuiszitten
Verwijzing website...
- Procedure klacht en bezwaar
Verwijzing website...
- Privacybeleid
Verwijzing website...
- Knelpunten VSO cluster 4, februari 202
Opnemen als bijlage...
- Vangnetbepaling
Pro memori. Zal als addendum toegevoegd worden, zodra OCW bekend maakt hoe deze nieuwe regeling er uit ziet.